

Seat No. : _____

TH-107

May-2013

B.A. (Sem.-I)

Political Science

Core-102, Introduction to Governmental Machinery-I

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

૧. (અ) આદર્શ બંધારણના લક્ષણોની ચર્ચા કરો. ૭
અથવા
સત્તા વિશ્લેષણના સિદ્ધાંતને તપાસો.
(બ) વર્તમાન સમયમાં ધારાસભાની ભૂમિકા અને કાર્યો તપાસો. ૭
અથવા
કાયદા ઘડતરની પ્રક્રિયા સમજાવો.
૨. (અ) સંસદીય કારોબારીના લક્ષણો જણાવો. ૭
અથવા
પ્રમુખીય કારોબારીના ફાયદા અને ગેરફાયદાનું વિશ્લેષણ કરો.
(બ) ન્યાયતંત્રના કાર્યોને તપાસો. ૭
અથવા
કાયદાના શાસનના ખ્યાલ વિશે એક નિબંધ લખો.
૩. ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે ચાર) ૪ × ૪ = ૧૬
(અ) બંધારણનું વર્ગીકરણ.
(બ) દ્વિગૃહી ધારાસભા.
(ક) સંસદીય કારોબારીના ફાયદા અને ગેરફાયદા.
(ડ) ન્યાયતંત્રની સ્વતંત્રતા.
(ઘ) ન્યાયતંત્રની સક્રિયતા.
(ઙ) ધારાસભાનું ઘડતર
૪. ટૂંકમાં એક અથવા બે લીટીમાં જવાબ આપો. ૨ × ૬ = ૧૨
(૧) બંધારણની વ્યાખ્યા આપો ?
(૨) બંધારણના પ્રકારો જણાવો ?
(૩) એકગૃહી ધારાસભા એટલે શું ?
(૪) નામની કારોબારી એટલે શું ?
(૫) અદાલતી સમીક્ષા એટલે શું ?
(૬) વાસ્તવિક કારોબારી એટલે શું ?

૫. (અ) સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો.

૭

- (૧) કચુ રાજ્યના મૂળભૂત કાયદા તરીકે ઓળખાય છે.
(અ) બંધારણ (બ) ધારાસભા
(ક) કારોબારી (ડ) ન્યાયતંત્ર
- (૨) કચુ ધારાસભાનું કાર્ય નથી.
(અ) પ્રજાની મુશ્કેલીઓને વ્યક્ત કરવાનું કાર્ય.
(બ) મતદાર મંડળ તરીકેનું કાર્ય.
(ક) લોકમતના ઘડતરનું કાર્ય.
(ડ) અદાલતી સમીક્ષા.
- (૩) સંસદીય પ્રથામાં વાસ્તવિક કારોબારી કોણ હોય છે.
(અ) રાષ્ટ્રપતિ (બ) વડાપ્રધાન
(ક) અધ્યક્ષ (ડ) ન્યાયાધીશ
- (૪) નીચેના માંથી કોણ એકજન કારોબારી ધરાવે છે.
(અ) બ્રિટન (બ) ભારત
(ક) જાપાન (ડ) અમેરિકા
- (૫) કચુ ન્યાયતંત્રની સ્વતંત્રતા સાથે સંકળાયેલું નથી.
(અ) ન્યાયાધીશની નિમણૂક પ્રથા.
(બ) ન્યાયાધીશની નિમણૂક મુદત.
(ક) ન્યાયાધીશને દૂર કરવાની જોગવાઈ.
(ડ) ન્યાયાતંત્રની સક્રિયતા.
- (૬) કાયદાના શાસનનો ખ્યાલ કોણે આપ્યો.
(અ) લાસ્કી (બ) ગાર્નર
(ક) એ.વી. ડાયસી (ડ) જે.એસ. મિલ
- (૭) ભારતના પ્રથમ રાષ્ટ્રપતિ કોણ હતા.
(અ) જવાહરલાલ નેહરુ (બ) ડૉ. રાજેન્દ્રપ્રસાદ
(ક) ડૉ. આંબેડકર (ડ) પ્રણવ મુખર્જી

(બ) જોડકાં ગોઠવો.

૭

અ વિભાગ	બ વિભાગ
(A) અલેખિત બંધારણ	(૧) પ્રથમ ગૃહની સરમુખત્યારશાહી સામે રક્ષણ આપે છે.
(B) લેખિત બંધારણ	(૨) કારોબારી ધારાસભાને જવાબદાર હોય છે.
(C) દ્વિ-ગૃહી ધારાસભા	(૩) બ્રિટન
(D) સંસદીય કારોબારી	(૪) અમેરિકા
(E) પ્રમુખીય કારોબારી	(૫) મોન્ટેસ્ક્યું
(F) PLI એટલે	(૬) કારોબારી ધારાસભાને જવાબદાર હોતી નથી.
(G) ધ સ્પિરિટ ઓફ ધ લૉઝ	(૭) જાહેર હિતની અરજી.

Seat No. : _____

TH-107

May-2013

B.A. (Sem.-I)

Political Science

Core-102, Introduction to Governmental Machinery-I

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) Discuss the features of an Ideal Constitution. 7
OR
Examine the theory of Separation of Power.
- (B) Examine the role and functions of Legislature in present time. 7
OR
Explain the Process of Law-Making.
2. (A) Describe the characteristics of Parliamentary Executive. 7
OR
Analyse the merits and demerits of Presidential Executive.
- (B) Examine the functions of Judiciary. 7
OR
Write an essay on concept of "Rule of Law".
3. Write short notes : (any **four**) **4 × 4 =16**
(a) Classification of Constitution.
(b) Bi-Cameral Legislature
(c) Merits and Demerits of Parliamentary Executive
(d) Independence of Judiciary
(e) Judicial Activism
(f) Formation of Legislature
4. Answers in short : (**one or two** lines) **2 × 6 = 12**
(a) Define : Constitution
(b) Describe the types of Constitution.
(c) What is Uni-Cameral Legislature ?
(d) What is Nominal Executive ?
(e) What is Judicial Review ?
(f) What is Real-Executive ?

5. (A) Choose the correct option :

7

- (1) What is known as Fundamental Law of Land ?
(a) Constitution (b) Legislature
(c) Executive (d) Judiciary
- (2) Which is not function of Legislature ?
(a) To ventilate people's grievances.
(b) Working as an electoral college.
(c) Organizing public opinion.
(d) Judicial Review.
- (3) Who is real executive in Parliamentary system ?
(a) President (b) Prime Minister
(c) Speaker (d) Judge
- (4) Who has a single executive ?
(a) Britain (b) India
(c) Japan (d) America
- (5) Which is not related to Independence of Judiciary ?
(a) Mode of appointment of Judge.
(b) The Judicial Tenure.
(c) Removal of Judge.
(d) Judicial Activism.
- (6) Who has given detail concept of 'Rule of Law' ?
(a) Laski (b) Garner
(c) A.V. Daicy (d) J.S. Mill
- (7) Who was the first President of India ?
(a) Jawaharlal Nehru (b) Dr. Rajendra Prasad
(c) Dr. Ambedkar (d) Mr. Pranav Mukharjee

(B) Match the following :

7

Section-A	Section-B
(a) Unwritten Constitution	(1) Provide protection against dictatorship of Single House.
(b) Written Constitution	(2) Executive is responsible to the Legislature
(c) Bi-Cameral Legislature	(3) Britain
(d) Parliamentary Executive	(4) America
(e) Presidential Executive	(5) Montesquieu
(f) PIL means	(6) Executive is not responsible to the Legislature
(g) The Spirit of the Laws	(7) Public Interest Litigation